

„A talló kalászeit hányva
S a verebek közé belesván
Nagy szél kapott föl egyszer engem
Hirtelen, áprilisi estén.”

„Az esszé a szellem szabad kalandja, az ismeretlen vagy a még nem ismert megközelítése, sokszor válaszra sem váró kérdések megfogalmazása, a személyes felelősség vállalása. Az esszéista a maga nevében beszél, nem bújik a tudomány, egy világnézet vagy egy párt tekintélye mögé, tárgya – különösen az angol esszé tanúsítja ezt – elméletileg és gyakorlatilag bármi lehet.”

„[K]is túlzással szinte bármi minősülhetett tiltottnak vagy legalábbis kötelezően kerülendőnek a véleményező habitusa, hivatalnoki státusa, a politikai közhangulat és ki tudja még, milyen más tényezők függvényében. Nem csoda, ha kötélháncosnak érezték magukat a szerzők, szerkesztők és kiadók, akiknek pontosan rögzített elvek és tiltó szabályok hiányában kellett alkalomról alkalomra kitapogatniuk, mi lehet tűrt, és mi tilos.”

„A jelen, oh! a jelen mindig bántott
Amerre én, mindig arra haladt
Tövisekkel hinté be az utamat
S elvett tőlem reményt, boldogságot.”

„Mentsen is minket az ég minden háborus időktől, s a nyers erőnek uralkodásától.
Ha én nem is, de ti bizonyosan meg fogjátok még érni, hogy békét, csak békét
fog ohajtani mindenki, a kardokból vasúti sinek, a puskacsövekből gázcsövek
lesznek...”

„Anyám, ki már a néma végtelen vagy
S borús szemed fiadra nem tekint,
Ó, *meg ne lásd az ólom-öklű Kínt* –
Miatta zúg e tört, betegre vert agy.”

„Láthattuk néminémüképpen azoknak a’ dolgoknak szépségeit, a’ melyekről azt mondjuk, hogy Isteni gondviselés által rendeltettek-el. Leg-elősször-is nézzük meg ezt a’ kerek temérdek golyóbist a’ Földet, a’ mely a’ Világ közepére helyeztetett, és hihetetlen sok és felette sokféle fákkal, füvekkel, virágokkal, földi veteményekkel fel-ruháztatott. Nézzük meg azután a’ ki nem apadható forrásoknak, a’ patakoknak tiszta vizeit, ezeknek zöldes partyait, a’ méjj barlangokat, a’ darabos kősziklákat, a’ meredek magas hegyeket, és a’ mezőknek meg-mérhetetlen térségét. Nézzük meg azután a’ Föld gyomrában el-rejtett arany-ereket...”

Irodalomtörténeti Közlemények

A Bölcsészettudományi Kutatóközpont
Irodalomtudományi Intézetének folyóirata

2025/2

2

2025

ItK

Oxfordi magyar krónika
Gyermekirodalom
József Attila: *Április 11.*
Zolnai Béla
Visegrádi országok